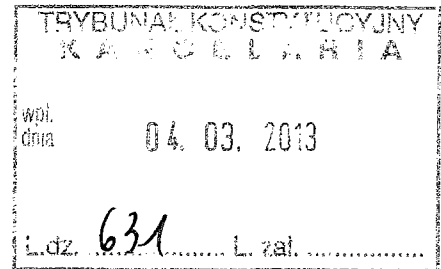
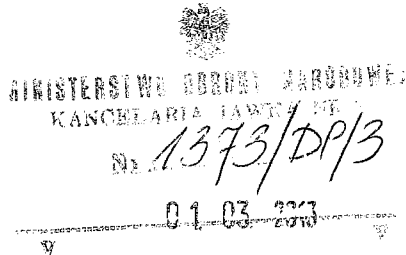

Warszawa, dnia 2013.02. 28

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Nr 104/14/13/MCz

**PRZEWODNICZĄCY
SKŁADU ORZEKAJĄCEGO
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO**

Pan Andrzej RZEPLIŃSKI

Dotyczy: postępowania w sprawie sygn. akt: K 27/12

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 stycznia br., dotyczące przedstawienia opinii w sprawie podniesionego we wniosku Krajowej Rady Sądownictwa zarzutu, dotyczącego art. 3 § 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 952), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

Krajowa Rada Sądownictwa w uchwale z dnia 19 lipca 2012 r. w sprawie wniosku do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 97, poz. 1070, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 203, poz. 1192) oraz art. 3 § 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676, z późn. zm), podniosła zarzuty niezgodności przepisów obu wymienionych ustaw z art. 176 ust. 2 w związku z art. 10 ust. 1, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 180 ust. 1, 2 i 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej odpowiednio protokołami (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), a także z art. 92 ust. 1 Konstytucji odnośnie przepisu art. 3 § 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych.

W uzasadnieniu wniosku Krajowa Rada Sądownictwa odniosła się szczegółowo tylko do pkt 1 tego wniosku, dotyczącego art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo

o ustroju sądów powszechnych, kwitując wniosek dotyczący wątpliwości co do zgodności z Konstytucją przepisu art. 3 § 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych stwierdzeniem, iż wątpliwości, podnoszone co do ww. pkt 1 wniosku, odnoszą się również do upoważnienia zawartego w art. 3 § 3 prawa o ustroju sądów wojskowych.

Według Krajowej Rady Sądownictwa, z treści art. 175 ust. 2 Konstytucji, który stanowi, iż ustrój i właściwość sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy, wynika, że liczba sądów oraz miejsce ich siedzib są elementami ustroju, a zatem tworzenie lub znoszenie sądu oraz określanie miejsca jego siedziby winno stanowić materię ustawową. Krajowa Rada Sądownictwa na poparcie takiego stanowiska powołała się na treść przepisu art. 2 § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 lutego 1928 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 12, poz. 93), który stanowił, iż tworzenie i znoszenie sądów grodzkich, okręgowych oraz apelacyjnych może nastąpić tylko w drodze ustawy. Jednakże Krajowa Rada Sądownictwa pominęła w swym uzasadnieniu treść drugiego zdania przepisu art. 2 § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 lutego 1928 r. który stanowił, iż ustalanie i zmianę okręgu lub siedziby sądu może zarządzić Prezydent Rzeczypospolitej w drodze rozporządzenia.

Krajowa Rada Sądownictwa nie odniosła się ponadto do przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 lutego 1928 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych które stanowiły, że: Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia ustanowić siedziby dla sędziów sądu okręgowego, jako sędziów śledczych, poza siedzibą tegoż sądu (art. 5 § 2); sąd może spełniać czynności poza swoją siedzibą, a w razie konieczności - i poza swoim okręgiem, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości lub jeżeli przez to oszczędzi się znacznie na kosztach (art. 6); Minister Sprawiedliwości może zarządzić odbywanie poza siedzibą sądu stałych roków sądów okręgowych i sądów grodzkich (art. 7).

Według opinii Krajowej Rady Sądownictwa, zawartej we wniosku skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego, zmiana siedziby sądu i zmiana obszaru właściwości mają bezpośrednie odniesienie zarówno do konstytucyjnych gwarancji niezawisłości sędziów, jak i do konstytucyjnej gwarancji prawa do rozpatrzenia sprawy przez właściwy sąd.

W związku z treścią zarzutów, zawartych we wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, podnieść należy, iż siedziba sądu, w rozumieniu miejsca jego funkcjonowania, nie jest ani elementem ustroju sądu, ani elementem jego właściwości. Konstytucja w żadnym z jej przepisów, dotyczących sądownictwa, nie przewiduje określania siedzib sądów w trybie ustawy. Ustrój sądu to podział na sądy: rejonowy, okręgowy, apelacyjny oraz wydziały (cywilne, karne, rodzinne i nieletnich, pracy i ubezpieczeń społecznych, ksiąg wieczystych, gospodarcze) w przypadku sądu powszechnego oraz na sądy garnizonowe i okręgowe

w przypadku sądu wojskowego. Określone ustawowo, zgodnie z przepisem art. 176 ust. 2 Konstytucji, elementy ustroju sądu określone zostały w przepisach art. 1 § 1 i art. 10 § 1 – 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych i odpowiednio w przepisach art. 3 § 1 i art. 7 § 1 – 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, natomiast właściwość określona została w wymienionych ustawach w art. 1 § 2 – 3, art. 12 § 1 i 1b, art. 16 § 1, 4a, 4b i 5 oraz art. 18 § 1 dla sądu powszechnego oraz w art. 1 § 1 i 2, w art. 2 oraz w art. 8 § 1 dla sądu wojskowego.

Przechodząc do upoważnienia, udzielonego w art. 3 § 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, Ministrowi Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości podnieść należy, iż siedziby i obszary właściwości sądów wojskowych tylko formalnie odnoszą się do administracyjnego podziału terytorialnego kraju. Tworzenie i znoszenie sądu wojskowego oraz ustalanie jego siedziby i obszaru właściwości ma bezpośredni związek ze zmianami organizacyjnymi i dyslokacją Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, które to zmiany wymuszają niejako konieczność dostosowania liczby i siedzib sądów wojskowych do struktury organizacyjnej Sił Zbrojnych.

Krajowa Rada Sądownictwa w opinii z dnia 14 stycznia 2010 r., dotyczącej projektu rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości zgłosiła uwagi dotyczące:

- 1) negatywnego wpływu na realizację prawa do sądu, rozumianego jako fizyczna dostępność do jego siedziby – uwaga niezasadna, fizyczna dostępność do siedziby sądu nie ma związku z miejscem tej siedziby,
- 2) braku ustawowej regulacji sposobu zakończenia postępowań będących w toku, w związku z brakiem domniemania właściwości sądu – uwaga niezasadna, rozporządzenie weszło w życie po upływie ponad 4 miesięcy od daty podpisania, co powinno pozwolić na zakończenie spraw w toku,
- 3) braku przekazu co do dalszej sytuacji prawno-faktycznej sędziów znoszonych sądów – uwaga niezasadna, sytuacja sędziów jest regulowana przepisem ustawowym (art. 32a w zw. z art. 70 § 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych).

Jednocześnie uprzejmie przesyłam w załączeniu odpis opinii Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 stycznia 2010 r. do wymienionego wyżej projektu rozporządzenia.

Niezależnie od powyższego podnoszę, że brzmienie upoważnienia, udzielonego przepisem art. 3 § 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych do wydania aktu wykonawczego, pozostaje w niezmiennym brzmieniu, nadanym w 1997 r. przez ustawodawcę.

Odnosnie udzielenia informacji w przedmiocie uwarunkowań, leżących u podstaw wydania rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 32, poz. 175), uprzejmie informuję, że prace zostały zainicjowane zgłoszeniem przez dysponenta środków etatowych – Dyrektora Departamentu Sądów Wojskowych w Ministerstwie Sprawiedliwości – zamierzenia zmniejszenia liczby jednostek organizacyjnych, sprawujących wymiar sprawiedliwości w Siłach Zbrojnych RP, do zapisów „Planu zamierzeń organizacyjnych i dyslokacyjnych Sił Zbrojnych RP na 2009 r. oraz głównych kierunkach zmian organizacyjnych na 2010 r.”

Zniesienie wojskowych sądów garnizonowych w Bydgoszczy i Zielonej Górze było konsekwencją zmniejszenia ilości jednostek organizacyjnych, sprawujących w Siłach Zbrojnych wymiar sprawiedliwości, w związku ze zmianami, zachodzącymi w Siłach Zbrojnych RP, związane z ich uzawodowieniem, w tym zmniejszeniem liczby jednostek wojskowych. W wyniku konsultacji, przeprowadzonych w 2009 r. z Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz Dyrektorem Departamentu Sądów Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości ustalono, że przedsięwzięcia związane z rozformowaniem dwóch sądów garnizonowych zostaną rozszerzone o sąd garnizonowy w Krakowie. Jako argumenty planowanego rozformowania sądów garnizonowych w Bydgoszczy, Krakowie i Zielonej Górze wskazano obciążenie wymienionych sądów sprawami karnymi i wykroczeniami w relacji do pozostałych sądów garnizonowych oraz konieczność dostosowania liczby sądów garnizonowych do planowanej struktury Sił Zbrojnych.

Projekt rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości został opracowany na podstawie materiałów roboczych, przesłanych przez Dyrektora Departamentu Sądów Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości (pismo Nr DSW-073-24/09 z dnia 14 sierpnia 2009 r.). Zaprojektowane w wymienionym rozporządzeniu zmiany zostały poprzedzone dokładną analizą w zakresie potrzeby zmodyfikowania liczby jednostek organizacyjnych sądownictwa wojskowego, przy pełnej akceptacji Ministra Sprawiedliwości.

Załącznik 1 na 1 str.

Z poważaniem

Wtem
Tomasz SIEMONIAK